

De ontwikkeling van je kind

Het is een hele leuke tijd voor ouders wanneer hun 1-jarige kind in staat is om op nieuwe manieren de wereld te ontdekken en hij of zij graag dingen *helemaal alleen* wil doen! Kinderen kijken goed naar wat hun ouders doen en kopiëren een hoop van wat ze zien. Dit is één van de belangrijkste manieren waarop een kind leert hoe de wereld werkt.

Hoe zie je dat een kind leert door naar jou te kijken?

Wat kan ik doen?	Wat kan jij doen?
<p><i>Ik beweeg!</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ik loop alleen of ik houd je hand vast - Ik leer om naar boven te kruipen, maar ik kan nog niet zelfstandig naar beneden komen - Ik kan een bal gooien en de bladzijdes omslaan van een boek 	<p><i>Geef je kind net voldoende hulp zodat hij of zij zijn of haar doel kan bereiken.</i> Laat hem of haar je vingers vasthouden voor balans als hij of zij wilt gaan staan.</p> <p><i>Ondersteun je kind als hij of zij nieuwe vaardigheden oefent,</i> zoals klimmen op de trap. Kinderen hebben de tijd nodig om deze vaardigheden veilig onder de knie te krijgen.</p> <p><i>Moedig uw kind aan om de bladzijdes om te slaan,</i> wanneer jullie samen lezen.</p>
<p><i>Ik begin te praten en ik begrijp steeds meer.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ik gebruik al een aantal woordjes zoals <i>buhbuh</i> voor bal - Ik laat door middel van mijn gedrag zien wat ik wil. Zo zal ik bijvoorbeeld met mijn handjes op de tafel slaan als ik meer eten wil. - Ik kan al lichaamsdelen of plaatjes in boeken aanwijzen als je mij dat vraagt. 	<p><i>Kies boeken die gaan over dingen die je kind interessant vindt,</i> zoals dieren of andere kinderen.</p> <p><i>Breid de woordenschat van je kind uit.</i> Als hij of zij naar een bus wijst of het woordje <i>bus</i> zegt kun je bijvoorbeeld zeggen; <i>De bus rijdt over de weg.</i></p> <p><i>Benoem mensen, plaatsen en dingen die je kind iedere dag ziet: Dat is de vuilniswagen die onze vuilnis op komt halen.</i></p> <p>Speel spelletjes waarin je bepaalde opdrachten aan je kind geeft zoals: <i>Gooi de bal naar mij.</i></p>
<p><i>Ik wil steeds meer zelf doen.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ik zeg <i>nee</i> of ik laat op andere manieren merken dat ik dingen zelfstandig wil doen. 	<p><i>Laat je kind zelfstandig dingen doen</i> zoals zijn handen wassen.</p> <p><i>Laat je af en toe leiden door wat je kind wilt.</i> Laat hem bijvoorbeeld kiezen met welk speelgoed hij wil spelen.</p>
<p><i>Ik hou er van om je na te doen.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ik kopieer dingen die andere mensen doen zoals praten aan de telefoon of roeren in een pannetje. 	<p><i>Speel mee met je kind.</i> Als je ziet dat je kind een dekentje over haar knuffel legt, zeg dan: <i>Heeft je knuffel een fles nodig voor dat hij gaat slapen?</i></p> <p><i>Geef je kind voorwerpen om mee te spelen die hij ook ziet in het 'echte leven',</i> zoals plastic borden, een speelgoedtelefoon of een bezem.</p>

Wat houdt jou bezig?

Mijn kindje van 14 maanden is zo kieskeurig wat eten betreft. Soms maak ik me zorgen of hij wel voldoende voeding krijgt om gezond te blijven.

Kieskeurig zijn over eten is heel gebruikelijk op deze leeftijd. De meeste kinderen voeden zichzelf. Dit betekent dat kinderen in staat zijn om te kiezen wat ze willen eten en wat niet. De kunst is om te voorkomen dat er elke keer een strijd geleverd moet worden tijdens het eten. Bied je kind drie of vier verschillende soorten voeding waarvan je weet dat hij of zij deze meestal lekker vindt om te eten én die allemaal gezond zijn (zoals stukjes kip en kaas, gekookte erwten en stukjes banaan).

Laat hem of haar vervolgens beslissen wat en hoeveel hij wil eten. Onthoud dat zolang je kind geniet van het eten en hij voldoende energie heeft om te spelen en interactie heeft met jou, het waarschijnlijk goed met hem gaat. Neem contact op met je huisarts als je, je toch zorgen maakt of als je vragen hebt.

Wat moet je weten over temperament?

Elk kind is geboren met zijn eigen individuele manier om de wereld te benaderen; dit noem je temperament. Zo zal het ene kind heel rustig reageren op veranderingen, terwijl het andere kind heel heftig kan reageren op een ogenschijnlijk kleine aanpassing, zoals bijvoorbeeld nieuwe pyjama's. Sommige kinderen zijn heel actief en houden ervan om veel te bewegen. Andere kinderen houden er meer van om te zitten en rustig de wereld om zich heen te observeren. Sommige kinderen willen graag nieuwe ervaringen opdoen en

nieuwe mensen ontmoeten. Andere kinderen zullen er langer over doen om te wennen aan een nieuwe situatie. Dit zijn voorbeelden van verschillen in temperament.

De verschillende soorten temperament zijn niet perse beter of slechter, goed of verkeerd.

Temperament is ook niet iets waar het kind voor kiest of wat jij als ouder hebt gecreëerd. Het is heel belangrijk voor een kind dat hij geaccepteerd wordt zoals hij is. Gebruik de kennis die je hebt over het temperament van je kind om zijn sterke punten te benadrukken en hem te steunen wanneer dit nodig is. Als je kind bijvoorbeeld moeite heeft om alleen gelaten te worden dan kun je, je voorstellen dat slaaptijd een uitdaging voor hem kan zijn.

Je kunt je kind helpen door dezelfde routine te volgen wanneer je kind moet gaan slapen (eerst een verhaaltje voorlezen, dan melk drinken, tandenpoetsen en tot slot een liedje zingen).

Jouw temperament heeft ook invloed. Jij vindt het misschien leuk om nieuwe mensen te ontmoeten of nieuwe dingen uit te proberen, maar je kind niet. Het is belangrijk dat je bewust bent van deze verschillen. Dit helpt je te begrijpen waarom jouw behoeftes soms anders zijn dan de behoeftes van je kind. Het helpt je ook om je kind te ondersteunen en te respecteren.

Hoe zou je het temperament van je kind beschrijven? Hoe zie je dat het temperament van je kind invloed heeft op zijn gedrag?

Wist je dat...

De meerderheid van de ouders (51%) gelooft dat een kind van 15 maanden oud, in staat is om te delen? In werkelijkheid leren kinderen pas te delen en op hun beurt te wachten wanneer ze een leeftijd hebben van 2 tot 3 jaar. Zelfs hierna hebben kinderen een hoop oefening nodig om deze belangrijke sociale vaardigheden onder de knie te krijgen.

Wat betekent dit voor jou?

Jonge peuters kunnen op verschillende manieren erg lijken op 'grote kinderen'. Ze begrijpen al zoveel van wat ze horen en zien dat het makkelijk is om een hoop van ze te verwachten; meer dan ze eigenlijk kunnen. Op een leeftijd van 15 maanden hebben peuters nog niet de zelfcontrole die nodig is om te kunnen delen en op hun beurt te wachten. Kinderen van deze leeftijd zijn nog niet in staat om zichzelf in te houden wanneer ze een speeltje willen waar een ander kind mee aan het spelen is. Dit komt omdat het deel van hun hersenen dat verantwoordelijk is voor hun zelfbeheersing nog steeds aan het ontwikkelen is. Wel kun je beginnen om je kind te leren delen. Leg bijvoorbeeld uit: *We gaan omstebeurt spelen met deze auto. Eerst mag Tom ermee spelen en daarna jij.* Vervolgens help je, je kind om zich te focussen op een andere activiteit terwijl zijn vriendje met het speelgoed speelt. Het allerbelangrijkste is om rustig te blijven en geduld te hebben. De vaardigheid om te kunnen delen zal zich in de loop van de tijd ontwikkelen met behulp van jouw ondersteuning en begeleiding.